

зали, че търговията е жилата на общинский животъ; тая рѣчь щяше бжде съвършено праведна, ако не бы исключителна за другыты майсторіи. Това явленіе на чловѣческата дѣйствителность служи за прибавка на другыти образи работа, които ѝ дохождат самы на помощъ, за да развіятъ угодѣтѣ, която е помысль на всяка проста или сложна личность. Ако рѣкодѣлната майсторія създава и задоволствува новы желанія съ безкрайныты прѣобразяванія на веществото, търговската майсторія изпълнява сѣщето дѣло съ распространеніето на то вещество въ различното му състояніе за полза: едната прѣобразява за всичкыти, а другата раздава на всичкыти; като продължаватъ заедно тѣхното дѣйствіе въ врѣмято и въ пространството, за да отговарятъ на вситы естествены побужденія за охалность, които чловѣкъ има въ себе-си.

Ако бяше възможно да отдѣлимъ търговскѣтъ майсторія отъ землѣдѣлната майсторія и отъ рѣкодѣлната майсторія, чловѣкъ можяше каже, че тя е, още повѣче отъ колкото тѣ, хранитель-тѣ или завладѣтель-тѣ на слободата. Отистина, землѣдѣлната работа можяше бы възпрѣна само отъ насиліето, и сѣщій уставъ я побъркваше беззаконо. Майсторската работа, собствено наречена, е по-лесно да я постигне нѣкой въ слободныты ѝ постѣпки; а, дѣловито, хората ѝ измыслеватъ единъ купъ спѣнки, които тя трѣбва да надвие. Търговията, напротивъ, не ще ся запрѣ на пѣтя, и ще търси да закрыля и другы ползы освѣнъ нейныты; тя ще поиска слободѣ колкото е възможно неопрѣдѣлена да бжде; слободѣтъ ради землѣдѣлната и рѣкодѣлната майсторіи, толкосъ на широко както и за нея-си; зачто тя вижда, прѣди нейныты сестры и по-чисто отъ тѣхъ, че слободата е недѣлима, и че работата не можяше бжде плодоносна; че тя, понѣ, не можяше пустне вситы свои плодове, кога ѝ додѣваше нѣчто. За това чловѣкъ вижда всякой день търговията, и най-паче чюждата търговія, да прѣдлага първа за прѣобразованія да ставатъ върху общій или управителный уставъ; тѣй чтото въ цѣль XIX^а вѣкъ прѣдставителети на землѣдѣлната и рѣкодѣлната работа сѣ ся съединили, въобще, по причина на монопола; кога прѣдставителети на търговията сѣ пригѣрнали закрылятѣ на общата правда . . .

Хората сѣ казали всякакъ върху приближеніето на народыты прѣзъ международната търговія; явно е, че множеството на промѣняваніята между различнати общинскы купове клони да ги съединява по-тѣсно, да направува по-съвършено взаимното задѣлженіе на дѣлата имъ, быле добры быле лоши, съ една рѣчь, както ся е повтарѣло толкосъ чясто, да стане едно само и сѣще стадо отъ весь чловѣческий родъ. Това е, навѣрно, една мысль, что не ще ся изпълни никогажъ; обаче то е длѣжность и въ истото врѣмя една добывка да гледа нѣкой да ся приближава всякой день повѣче; привзетото вѣке пространство трѣба да насърдчи да ся върви всякой день на прѣдѣ.